៧. ការពិគ្រោះយោបល់សាធារណៈ

១៨៩. ការពិគ្រោះយោបល់សាធារណៈ ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំខេត្ត ស្រុក ឃុំ ភូមិ និងប្រជាជន សហគមន៍ដែលពាក់ព័ន្ធ បានរៀបចំធ្វើឡើងនៅក្នុងដំណើរការរៀបចំរបាយការណ៍ ដើម្បីធ្វើការព្យាករណ៍ អំពីហេតុប៉ះពាល់ និងផ្តល់នូវអនុសាសន៍ជាមូលដ្ឋាន។ សមាសភាពដែលបានចូលរួមពិគ្រោះយោបល់មាន : អភិបាលខេត្តកំពង់ធំ អភិបាលរងខេត្តកំពង់ធំ អនុប្រធានមន្ទីររៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ខេត្តកំពង់ធំ អនុប្រធានការិយាល័យ EIA មន្ទីរបរិស្ថានខេត្តកំពង់ធំ អនុប្រធានមន្ទីរកសិកម្មខេត្តកំពង់ធំ នាយរងខណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ខេត្តកំពង់ធំ អគ្គលេខាធិការរងខេត្តសាលាខេត្ត ជំនួយការអភិបាលខេត្តកំពង់ធំ អភិបាលស្រុកអណ្តូងមាស សរុបចំនួន ០៨ នាក់ កាលពីថ្ងៃទី ០៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០១០ (ឧបសម្ពន្ធ៧: **តារាង៧-១**) របាយការណ៍កំណត់ហេតុពិគ្រោះយោបល់សូមអាននៅទំព័រទី១៣៨-១៥៤ និងរូបភាពប្រជុំមាននៅក្នុង **ឧបសម្ពន្ធ៧-២**។ ក្រុមការងារ GCF របស់ **ហ្វ្រីនខិនសាល់ថិនស៊ីហ្វឹម** ក៏បានចុះទៅដល់មូលដ្ឋាន ដើម្បីធ្វើការពិភាក្សា និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ មេឃុំ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ មេភូមិ និងប្រជាសហគមន៍ ដែលរស់នៅពាក់ព័ន្ធក្នុងតំបន់គំរោងសរុបចំនួន ១៧៥ នាក់ ថ្ងៃទី ១១-១៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ (**ឧបសម្ពន្ធ៧ : តារាង៧-២** និងរូបភាព នៅក្នុង**ឧបសម្ពន្ធ៧-២**)។

របាយការណ៍សង្ខេបស្តីពីការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរឃុំ លើការងារវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម

របាយប្រជាជន

១៩០. ក្រុមការងារធ្វើការសិក្សាវាយតំលៃអំពីស្ថានភាពជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងភូមិសាស្រ្ត ដែលក្រុមហ៊ុន **ហៀន ហៀក អ៊ិនវេសមេន** បានស្នើសុំមានទីតាំងស្ថិតក្នុងឃុំសាគ្រាម ស្រុកប្រាសាទបល័ង្គ ខេត្តកំពង់ធំ។ ឃុំសាគ្រាមមានភូមិចំនួន១១គឺ: (១)ភូមិសាគ្រាមជើង មាន១៧៥គ្រួសារ (៨១០នាក់) ស្រី ៤១១នាក់ (២)ភូមិសាគ្រាមត្បូងមាន ១៩៣គ្រួសារ (៩៧៩នាក់) ស្រី ៥១៥នាក់ (៣) ភូមិអូរខ្សង់ មាន២៦១គ្រួសារ (១៥៩២នាក់) ស្រី ៨២៣នាក់ (៤) ភូមិគេន្ទាកមាន ២៥២គ្រួសារ (១៤២៦នាក់) ស្រី ៧៦៩នាក់ (៥) ភូមិព្រិចមាន ៣៧គ្រួសារ (១៩៨នាក់) ស្រី ១០៨នាក់ (៦)ភូមិវាលថ្នល់ មាន ២៣៤គ្រួសារ (១២២៤នាក់) ស្រី ៦២២នាក់ (៧) ភូមិវាលចាស់ មាន ៧៩គ្រួសារ (៤៩៦នាក់) ស្រី ២៧០នាក់ (៨) ភូមិអូរអង្គរ មាន ១១៨គ្រួសារ (៦០១នាក់) ស្រី ៣១៤នាក់ (៩) ភូមិ ស្រែវាល មាន ៨៥គ្រួសារ (៥៦៥នាក់) ស្រី ២៩៦នាក់ (១០) ភូមិ ត្រពាំងព្រីង មាន ១៨៤គ្រួសារ (៥៦៥នាក់) ស្រី ២៩៦នាក់ (១១) ភូមិពាមអាទិត្យមាន ៧៦គ្រួសារ (៣៥៧នាក់) ស្រី ១៨៨នាក់ ដូចនេះប្រជាជនសរុប ទូទាំងឃុំមានចំនួន ៩១៦៥ នាក់

Draft

ក្នុងនោះមានស្រី ៤៨១៥នាក់ (តារាងស្ថិតិប្រជាពលរដ្ឋឃុំសាគ្រាម ឆ្នាំ២០១០)។ ចំពោះភូមិដែលពាក់ព័ន្ធដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចដែលក្រុមហ៊ុន **បៀន ហៀក អ៊ិនវេសមេន** ស្នើសុំ គឺមាន២ភូមិគឺ ភូមិសាគ្រាម ខាងជើង និងភូមិវាលថ្លល់ (តាមការផ្តល់ពត៌មានពីក្រុមប្រឹក្សាឃុំក៏ដូចជាប្រជាពលរដ្ឋក្នុងពេលប្រជុំពិគ្រោះយោបល់)។

តារាងស្ថិតិប្រជាពលរដ្ឋឆ្នាំ ២០០៩ ឃុំសាគ្រាម

ល.រ	ឈ្មោះភូមិ	ចំនួនគ្រួសារ	ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋសរុប(នាក់)	ចំនួនមនុស្សស្រីសរុប(នាក់)
១	សាគ្រាមជើង	១៧៥	៨១០	៤១១
២	សាគ្រាមត្បូង	១៩៣	៩៧៩	៥១៥
៣	អូរខ្សង់	២៦១	១៥៩២	៨២៣
៤	គេន្ទាក	២៩២	១៤២៦	៧៦៩
៥	ព្រិច	៣៧	១៩៨	១០៨
៦	វាលថ្លល់	២៣៤	១២២៤	៦២២
៧	វាលចាស់	៧៩	៤៩៦	២៧០
៨	អូរអង្គរ	១១៨	៦០១	៣១៤
៩	ស្រែវាល	៨៥	៥៦៥	២៩៦
១០	ត្រពាំងព្រីង	១៨៤	៥៦៥	២៩៦
១១	ពាមអាទិត្យ	៧៦	៣៥៧	១៨៨
សរុបរួម		**១៦៩៤**	**៨៨១៣**	**៤៦១២**

លក្ខណៈប្រជាសាស្ត្រ

១៩១. លទ្ធផលនៃការសិក្សាបានបង្ហាញអោយឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងឃុំសាគ្រាមមានបីជាជនជាតិខ្មែរ។ ការតាំងទីលំនៅរបស់ពួកគាត់គឺ: (១)តាមទីប្រជុំជនឃុំ (២)តាមណ្តោយផ្លូវលំនៅតាមពីភូមិមួយទៅភូមិមួយ មានលក្ខណៈជាជួរបន្ទាត់ និងប្រមូលផ្តុំ។

១៩២. ទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណី នៃការរស់នៅរបស់ប្រជាជនក្នុងតំបន់នេះមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងប្រជាជនរស់នៅតំបន់ផ្សេងៗទៀតនៃតំបន់ទំនាបកណ្តាលដទៃទៀតដែរ។ ឧទាហរណ៍ ដូចជាពិធីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺធ្វើតាមប្រពៃណីខ្មែរដោយការតុបតែង ឬសំអាងការខ្លួនកូនក្រមុំការប្រគុំភ្លេងប្រពៃណីសែនព្រេន និងការអញ្ជើញភ្ញៀវចូលរួមលៀងអាហារ ដើម្បីជូនពរនៅថ្ងៃមង្គលការរបស់កូនកំលោះកូនក្រមុំ

ជាដើម ។ តាមការរៀបរាប់របស់ប្រជាពលរដ្ឋឃុំសាគ្រាមដើម្បីទុកដាក់កូនចៅឱ្យមានគូរស្រករពួកគាត់ត្រូវចំណាយលុយអស់ប្រហែល៤-៦លានរៀល ។ ក្រៅពីនោះ ប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅតំបន់នោះនៅមានជំនឿផ្សេងៗទៀត ដូចជាការសែនចំការ និងកាប់ ការបន់ស្រន់ការសែនព្រេនអ្នកតាទឹក អ្នកតាភ្នំជាដើម ។

១៩៣. ដោយយោងទៅលើលក្ខណះរស់នៅ និងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតដែលពឹងអាស្រ័យទៅលើការធ្វើស្រែ និងចំការនោះ អាចបញ្ជាក់អោយឃើញថា អ្នកដែលជាបង្គោលដើរតួសំខាន់ក្នុងការទ្រទ្រង់ជីវភាពគ្រួសារភាគច្រើនជាបុរសភេទ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាពចាំបាច់នៃការរស់នៅត្រូវតែមានការចូលរួមពីស្ត្រីផងដែរ តួយ៉ាងស្ត្រីបានចូលរួមយ៉ាងសំខាន់ក្នុងសកម្មភាពការងារគ្រួសារនយោបាយ និងសង្គម ។ ប៉ុន្តែប្រពៃណី ទំនៀមទំលាប់ និងសង្គមរស់នៅរបស់ប្រជាជននៅតំបន់ជនបទដាច់ស្រយាលទាំងនោះ នៅរក្សាខ្ជាប់ខ្ជួនតាមរបៀបបូរាណនៅឡើយទេ។ ក្នុងការប្រជុំពិគ្រោះយោបល់នេះ មានការចូលរួមជាច្រើនទាំងបុរស និងស្ត្រីដែលស្ថិតនៅក្នុងភាពជាអ្នកនៅលីវ អ្នករៀបការហើយ និងមួយចំនួនទៀតជាស្ត្រីមេម៉ាយ ហើយពួកគាត់ភាគច្រើនមានអាយុស្ថិតនៅចន្លោះពី១៨-៧០ឆ្នាំ។ ទោះបីជាសាលារៀនមាននៅគ្រប់ភូមិក្តី តែមានគ្រួសារខ្លះពួកគាត់មិនបានបញ្ជូនកូនទៅរៀនអោយបានគ្រប់គ្នានៅឡើយទេ ដោយសារថាសាលានៅឆ្ងាយ ហើយផ្លូវមានការលំបាកនៅរដូវវស្សា និងបញ្ហាជីវភាពពួកគាត់មានកំណត់នៅឡើយ ។

ស្ថានភាពផ្ទះសម្បែង និងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គ្រួសារ:

១៩៤. តាមលទ្ធផលនៃការសិក្សា ក៏ដូចជាការអង្កេតផ្ទាល់ ប្រជាជននៅតំបន់នេះ គឺមានជីវភាពរស់នៅជាមធ្យម ប៉ុន្តែសេវាបំរើសុខភាព និងអប់រំពុំទាន់មានលក្ខណ:ប្រសើរនៅឡើយទេ។ ទិន្នន័យ ដែលយើងបានទទួលពីស្មៀនឃុំបានបង្ហាញថាផ្ទះសម្បែងភាគច្រើនធ្វើពីឈើប្រក់ស្លឹក និង ក្បឿង និង មានផ្ទះប្រក់ស័ង្កសីប្រក់ហ្វីប្រូស៊ីម៉ង់តិ៍ផងដែរ។ ដែលមានទំហំតូចជាងគេគឺ ២០ម^2 និងផ្ទះដែលមានទំហំធំជាងគេគឺ ៩០ម^2 សង់ខ្ពស់ផុតពីដីកំពស់ពី១,៥-៣ម៉ែត្រ ផ្ទះធំឬតូចអាស្រ័យទៅនឹងជីវភាពគ្រួសារ ។

១៩៥. ការចុះអង្កេតជាក់ស្តែងបានបង្ហាញអោយឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋទាំងនោះរស់នៅ តាមភូមិចាស់ តាមផ្លូវចូលទៅក្រាលក្រួសក្រហម និងកន្លែងខ្លះជាផ្លូវលំ ដូចនេះពួកគាត់ប្រើប្រាស់ម៉ូតូ ឬពួកគាត់ធ្វើដំណើរថ្មើរជើងតែម្តង។ ក្រៅពីនេះប្រជាពលរដ្ឋតាមភូមិក្នុងឃុំសាគ្រាម មួយចំនួនមានការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ នេសាទត្រី និង អន្ទាក់ដាក់សត្វ ។

១៩៦. ចំពោះការប្រើប្រាស់និងការកាន់កាប់ដីធ្លីរបស់ពួកគាត់គឺ ពុំទាន់មានបង្កាន់ដៃ ឬប្លង់កាន់កាប់ត្រឹមត្រូវនៅឡើយទេ ហើយដីលំនៅដ្ឋានដែលពួកគាត់មានជាមធ្យមក្នុងមួយគ្រួសារគឺ៦០០ម^2 ច្រើនតែនៅប្រមូលផ្តុំគ្នាមួយកន្លែងដោយទុកប្រឡោះកណ្តាលធ្វើជារោងប្រជុំ និងធ្វើពិធីបុណ្យផ្សេងៗទៅប្រពៃណីរបស់ពួកគាត់ ។

ចំណែកដីស្រែជាមធ្យមក្នុងមួយគ្រួសារ១មាន០.៥-១ហិកតា សំរាប់ធ្វើការដាំដុះនិងបង្កបង្កើនផល ដោយពួកគាត់និយមដាំដំណាំ ដូចជាធ្វើស្រែ និងដីចំការដាំស្វាយចន្ទីជាដើម។ តាមរយៈការចុះសិក្សាដោយផ្ទាល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនោះបង្ហាញថា ផលិតផលចំការស្វាយចន្ទី ជាប្រភពចំណូលសំខាន់របស់គ្រួសារនីមួយៗ។ តែផ្ទៃដីសំរាប់ធ្វើស្រែមានតិចតួច មិនអាចផ្តល់ឱ្យគ្រប់គ្រួសារឡើយ គ្រួសារដែលគ្មានដីស្រែបានទៅរានដីធ្វើចំការទៅតាមលទ្ធភាពរៀងៗខ្លួន។ គ្រួសារភាគច្រើនដាំស្វាយចន្ទី ទិន្នផលនៃមុខដំណាំនេះអាចធ្វើឱ្យប្រជាជននៅក្នុងតំបន់នេះមានជីវភាពធូរធារមួយកំរិតក្នុងរយៈពេលពីឆ្នាំមុននេះ(២០០៩) ដែលតំលៃក្នុង១គីឡូក្រាមលក់បានក្នុងតំលៃ២៥០០-៣០០០រៀល។ ក្រៅពីនោះពួកគាត់ប្រកបរបរកាប់អុស និងកាប់ឈើនៅក្នុងតំបន់អភិរក្ស។ ចំណូលដែលបានមកពីការធ្វើចំការ និងចំការស្វាយចន្ទីនេះក៏នៅតែមិនអាចទ្រទ្រង់នូវជីវភាពក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគាត់ល្អទេ ព្រោះគ្រួសារភាគច្រើនមានសមាជិកច្រើន ហើយការដាំដំណាំចន្ទីរបស់ពួកគាត់មានលក្ខណៈជាយថាផល ចំណែកឯទិន្នផលស្រូវដែលទទួលបាន នៅមានកំរិតទាបនៅឡើយគិតជាមធ្យមគឺ១-១.៥ តោន ក្នុង១ឆ្នាំមួយហិកតា ចំពោះស្វាយចន្ទីមាន ៥០០-៧០០ដើម/ហិកតា) ដូចនេះមួយឆ្នាំអាចទទួលបានប្រមាណ ២.៥០០.០០០-៣.១៥០.០០០រៀល (តាមការសាកសួរជាមួយលោក មួន ប៊ុនហាក់ ស្មៀន និងលោក សួរ តេង ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំសាគ្រាម)។

១៨៧. ការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយអូសទាញក្នុងការធ្វើកសិកម្មវិញអ្នកភូមិនៅក្នុងឃុំសាគ្រាមទាំងមូលដែរពឹងផ្អែកទៅលើគោ-ក្របី ដែលជាកំលាំងអូសទាញទាំងស្រុង ហើយការធ្វើស្រែចំការរបស់គាត់នៅមានលក្ខណៈយថាផលដោយពឹងផ្អែកលើទឹកភ្លៀងទាំងស្រុង។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងឃុំសាគ្រាមទាំងមូលទោះបីជាការធ្វើស្រែចំការគឺអាស្រ័យការប្រើប្រាស់គោ-ក្របី ជាកំលាំងសំរាប់ជំនួយក្នុងការធ្វើស្រែចំការក៏ដោយតែគាត់ការចិញ្ចឹមសត្វទាំងនោះសំរាប់លក់ដូរផងដែរ។ តាមការចុះសិក្សាដោយផ្អែកលើទិន្នន័យឃុំ និងស្រុកបានឱ្យដឹងថា គោ ក្របីសរុបចំនួន៩១៧ក្បាល ក្រៅពីនោះមានជ្រូកសរុបចំនួន៣៨៧ក្បាល មាន់សរុប១៥៣៦ក្បាល ទាសរុបចំនួន៦៤២ក្បាល។ ចំពោះមធ្យោបាយផ្សេងៗក្នុងឃុំសាគ្រាម មានដូចជាម៉ូតូមានចំនួន ២៣៧គ្រឿង ម៉ាស៊ីនកិនស្រូវខ្នាតតូច ១២កន្លែង ម៉ាស៊ីនភ្លើង ៦កន្លែង កង់ ៦២៧ គ្រឿង រទេះគោក្របី ៦៨០ គ្រឿង។

សេវាសាធារណៈ

១៨៨. លទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់សេវាសាធារណៈ (គមនាគមន៍, អគ្គិសនី , ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត , អប់រំ និងសុខាភិបាល) នៅក្នុងសហគមន៍នេះស្ថិតនៅក្រោមបន្ទាត់នៃតម្រូវការ។ ការចុះសិក្សាអង្កេតដោយផ្ទាល់បានបង្ហាញថា ផ្លូវគមនាគមន៍ដ៏សំខាន់សំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋឃុំសាគ្រាម ការធ្វើដំណើរនិងដឹកជញ្ជូនទំនិញផ្សេងៗគឺផ្លូវជាតិលេខ៦ ពីកំពង់ធំមកកាន់ស្រុកប្រាសាទបាល័ង្ក ដែលជាផ្លូវសំខាន់នៅតំបន់នោះ។

Draft

១៩៩. ប្រជាជនដែលរស់នៅក្នុងឃុំសាគ្រាមពុំបានទទួលការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីជាមូលដ្ឋានទេ។ លទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ថាមពលក្នុងការដុតបំភ្លឺរបស់ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់នេះមានកំរិតទាប ដោយពួកគាត់ភាគច្រើនប្រើចង្កៀងប្រេងកាត និងចន្លុះសំរាប់បំភ្លឺ ហើយមានប្រជាជនមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះមានលទ្ធភាពប្រើអាគុយ។ ដោយឡែកនៅក្នុងឃុំទាំងមូលមានម៉ាស៊ីនភ្លើង៦គ្រឿង ម៉ាស៊ីនទាំងនេះពួកគាត់ប្រើសំរាប់បញ្ចូលអាគុយ និងសំរាប់តបំភ្លឺនៅពេលយប់តាមផ្ទះ (បញ្ឆេះពីម៉ោង៦ល្ងាច ដល់ម៉ោង១០យប់) និងដាក់បញ្ចាំងវីដេអូក្នុងតូបលក់កាហ្វេ។ មានគ្រួសារប្រមាណ៥០ភាគរយ មានវិទ្យុប្រើប្រាស់។ ចំណែកឯការចំអិនអាហារវិញ គឺពួកគាត់ប្រើអុស ដែលរកបានពីព្រៃនៅក្បែរភូមិចំងាយប្រហែលពី០,៥-១គ.ម។

២១១. យើងនៅតែសង្កេតឃើញថា លទ្ធភាពប្រើប្រាស់ទឹកស្អាតរបស់ប្រជាជននៅមានកំរិតប្រហាក់ ប្រហែលនឹងតំបន់ដទៃទៀតដែរ។ តាមការចុះធ្វើអង្កេតផ្ទាល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋបានឱ្យដឹងថាប្រជាពលរដ្ឋ នៅតាមភូមិនិមួយៗ មួយចំនួនប្រើប្រាស់ទឹកអណ្តូង ជីកដៃដាក់លូចំនួន១២៧អណ្តូង និងអណ្តូងស្នប់ មានចំនួន ១៩២ ឯមួយចំនួនទៀតគាត់ប្រើប្រាស់ទឹកអូរ ឬស្រះនៅពីមុខផ្ទះរបស់ពួកគាត់។ ចំពោះអណ្តូងស្នប់ឧបត្ថម្ភដោយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ឯអង្គការសុខភាពផ្លូវចិត្តគ្មានព្រំដែន (PSF ONGD) អប់រំលើសុខភាព។ នៅរដូវប្រាំងប្រជាពលរដ្ឋមានការខ្វះខាតទឹកបរិភោគ ដោយសារទឹកអូរ និងទឹកអណ្តូងមួយចំនួនត្រូវបានរីងគោកពុំមានទឹកសំរាប់បរិភោគគ្រប់គ្រាន់ទេ។ អាស្រ័យហេតុដូចនេះ ហើយបានជាយើងឃើញមានមនុស្សឈឺច្រើន ជាពិសេសចំពោះកុមារតូចៗ ដែលបណ្តាលមកពីការហូបទឹកមិនស្អាតដោយមិនបានដាំឱ្យពុះសម្លាប់មេរោគមុននឹងយកទៅប្រើប្រាស់។

២១២. លទ្ធផលនៃការសិក្សាអង្កេតបានបង្ហាញថា លទ្ធផលនៃការសិក្សាអង្កេតបានបង្ហាញថា ក្នុងឃុំសាគ្រាមមានអនុវិទ្យាល័យមួយខ្នងមាន៥បន្ទប់ និងមានសាលាបឋមសិក្សា៩ខ្នងមាន២០បន្ទប់ មានគ្រូថ្នាក់អនុវិទ្យាល័យចំនួន១០នាក់ និងគ្រូបង្រៀនថ្នាក់បឋមសិក្សាចំនួន២០នាក់។ ប៉ុន្តែសិស្សដែលបានមករៀនមិនបានគ្រប់គ្នាទេ មួយចំនួនបានជួយធ្វើការឪពុកម្តាយតាមចំការនៅឆ្ងាយពីផ្ទះ និងខ្វះខាតខាងជីវភាពដែលជាហេតុធ្វើឱ្យការសិក្សារបស់ពួកគេមិនបានជាប់លាប់ល្អ។

២១៣. នៅក្នុងឃុំសាគ្រាមមិនមានប៉ុស្តិ៍សុខភាពនៅឡើយទេ នៅពេលមានអ្នកជំងឺម្តងៗ ត្រូវបញ្ជូនទៅមណ្ឌលសុខភាពប្រាសាទបាល័ង្កតែម្តង ។ដោយពុំមានថ្នាំសង្កូវគ្រប់គ្រាន់សំរាប់អ្នកជម្ងឺជាទូទៅទេ គឺមានតែថ្នាំជម្ងឺគ្រុនចាញ់បន្តិចបន្តួចតែប៉ុណ្ណោះ។ បច្ចុប្បន្ននេះអ្នកភូមិទាំងអស់នៅពេលមានជម្ងឺ ឈឺថ្កាត់ម្តងៗគាត់បញ្ជូនអ្នកជម្ងឺទៅខេត្តកំពង់ធំឬ មកភ្នំពេញតែម្តង។ ចំណែក ឯអ្នកម៉ានផ្ទៃពោះវិញទោះបីជាមាន ពេទ្យនៅប្រចាំការក្នុងមណ្ឌលសុខភាពស្រុកក្តី ក៏ពួកគាត់មួយចំនួនធំនៅ មានជំនឿលើឆ្មបបុរាណនៅឡើយ នៅក្នុងភូមិនិមួយៗ យ៉ាងហោចណាស់ក៏មានឆ្មបបុរាណពីរទៅបីនាក់ដែរ ដែលទទួលការបណ្តុះបណ្តាលតិចតួច។

Draft

ប្រភពធនធានធម្មជាតិ និងលទ្ធភាពនៃការទទួលយកធនធានធម្មជាតិ

២១៤. ធនធានព្រៃឈើដែលប្រជាជនទទួលយកបានមានដូចជា ឈើមូល ផ្លៃឈើ ឬស្សី ទំពាំង រកផ្សិត និងការនេសាទត្រីបន្តិចបន្តួចនៅតាមស្ទឹងបឹងត្រពាំង និងអូរជាដើម។ តាមការសិក្សាយើងទទួលបានថាព្រៃឈើមានការធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំងក្នុងរយៈពេល២ទសវត្សចុងក្រោយនេះ ដោយសារការកាប់ព្រៃយ៉ាងអាណាធិបតេយ្យ ហើយ បច្ចុប្បន្ននេះឈើដែលមានតំលៃពាណិជ្ជកម្មនៅសេសសល់មិនច្រើនទេ (សម្ដីអះអាង របស់ប្រជាជនដែលបានចូលរួមពិគ្រោះយោបល់)។

ប្រភពចំណូលសំខាន់របស់គ្រួសារ

២១៥. តាមរយៈការចុះសិក្សាដោយផ្ទាល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនោះបង្ហាញថា ផលិតផលចំការស្វាយចន្ទីជាប្រភពចំណូលសំខាន់របស់គ្រួសារនីមួយៗ។ តែផ្ទៃដីសំរាប់ធ្វើស្រែមានតិចតួច មិនអាចផ្ដល់ឱ្យគ្រប់គ្រួសារឡើយ គ្រួសារដែលគ្មានដីស្រែបានទៅរានដីធ្វើចំការទៅតាមលទ្ធភាពរៀងៗខ្លួន។ គ្រួសារភាគច្រើន ដាំស្វាយចន្ទី ទិន្នផលនៃមុខដំណាំនេះអាចធ្វើឱ្យប្រជាជននៅក្នុងតំបន់នេះមានជីវភាពធូរធារមួយកំរិត ក្នុងរយៈពេលពីឆ្នាំមុននេះ(២០០៩) ដែលតំលៃក្នុង១គីឡូក្រាមលក់បានក្នុងតំលៃ ២៥០០-៣០០០រៀល។ ក្រៅពីនោះពួកគាត់ប្រកបរបរកាប់អុស និងកាប់ឈើនៅក្នុងតំបន់អភិរក្ស។ ចំណូលដែលបានមកពីការធ្វើចំការ និងចំការស្វាយចន្ទីនេះក៏នៅតែមិនអាចទ្រទ្រង់នូវជីវភាពក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគាត់ល្អទេ ព្រោះគ្រួសារភាគច្រើនមានសមាជិកច្រើន ហើយការដាំដំណាំចន្ទីរបស់ពួកគាត់មាន លក្ខណៈជាយថាផល ទិន្នផលស្រូវដែលទទួលបាននៅមានកំរិតទាបនៅឡើយគិតជាមធ្យមគឺ ១-១,៥តោនក្នុង១ហិកតា(តាមការផ្ដល់យោបល់របស់ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំសាគ្រាម និងប្រជាជនដែលបានចូលរួមយោបល់)។

២១៦. ក្រៅពីរបរកសិកម្ម និងកាប់ឈើ ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនបានចិញ្ចឹមសត្វជាលក្ខណៈគ្រួសារ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពគ្រួសារបន្ថែមទៀត។ តាមទិន្នន័យដែលទទួលបានពីមេឃុំបានបង្ហាញថា ការចិញ្ចឹមជ្រូក តិចឬច្រើនគឺអាស្រ័យទៅលើលទ្ធភាពនិងកំលាំងពលកម្មនៃគ្រួសារនិមួយៗ។ មានគ្រួសារចំនួន១០% មានលទ្ធភាពចិញ្ចឹមជ្រូកពី២-៤ក្បាល ប្រជាពលរដ្ឋ១៥%មានលទ្ធភាពចិញ្ចឹមពី១-២ក្បាល និងប្រជាជនរហូតដល់៧៥% មានលទ្ធភាពចិញ្ចឹមជ្រូកបានតែ១-២ក្បាលប៉ុណ្ណោះ។ ពួកគាត់អាចលក់ជ្រូករស់បានតំលៃ៣.០០០រៀល ក្នុងមួយគីឡូក្រាម ឱ្យទៅឈ្មួញកណ្ដាលដែលចូលមកទិញដល់ផ្ទះ។ ក្រៅពីនេះពួកគាត់បានចិញ្ចឹមមាន់ទា ព្រោះវាមានលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការចិញ្ចឹម ដោយមិនចាំបាច់ចំណាយច្រើនក្នុងការផ្ដល់ចំណី និងថែទាំ ហើយពួកគាត់អាចលក់មាន់បានក្នុង១គីឡូក្រាមតំលៃ១៥០០០រៀល-១៧០០០រៀល ទាសំពៅមួយលក់បានតំលៃ ១០០០០រៀល ឯទាកាប៉ាមួយមានតំលៃ១៥០០០-៣០០០០រៀល។ ក្រៅពីនេះពួកគាត់បានចូលព្រៃដើម្បីកាប់ឈើមូល អុស រកវល្លិ៍ ផ្ដៅ ទំពាំង កាប់ឬស្សី នេសាទត្រីតាមស្ទឹង អូរ និងដាក់អន្ទាក់សត្វ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់

Draft

តំរូវការបន្ថែមក្នុងគ្រួសារ ។ បច្ចុប្បន្ននេះពួកគាត់បានកាប់ឈើធ្នង់ យកទៅលក់នៅប្រាសាទបាល័ង្គ ដោយដឹកតាមម៉ូតូ ឬគោយន្ត ។

វិបត្តិដែលធ្វើអោយលទ្ធភាពទិញដូររបស់គ្រួសារធ្លាក់ចុះ

២១៧. នៅក្នុងសហគមន៍ ដែលក្រុមការងារបានចុះធ្វើការអង្កេត បានបង្ហាញអោយឃើញអំពីរូបភាពនៃវិបត្តិដែលកើតមានឡើងនៅក្នុងសហគមន៍ទាំងនេះហាក់ដូចជា មានលក្ខណៈខុសគ្នាទៅនឹងតំបន់ភូមិភាគកណ្តាលនៃប្រទេស ។ ករណីអាសន្នដែលកើតមានចំពោះសហគមន៍ទាំងនោះមានដូចជាៈ

- ការធ្វើស្រែចំការតាមបែបបុរាណគឺអាស្រ័យទឹកភ្លៀង ជាហេតុដែលធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណ ៣០ភាគរយហូបមិនគ្រប់គ្រាន់ខ្វះស្បៀងក្នុងរយៈពេល២-៦ខែ ។
- ដីស្រែធ្វើតែស្រូវមួយមុខមិនបានផ្លាស់ប្តូរមុខដំណាំដែលទាញយកផលតែពីដីហើយមិនបានផ្តល់ជីជាតិទៅឱ្យដីវិញទាល់តែសោះធ្វើឱ្យដីកាន់តែរិចរឹលទៅៗ ។
- ដីមានជីជាតិបង្គួរ ប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋពុំទាន់យល់ដឹងខាងផ្នែកកសិកម្ម ធ្វើអោយទិន្នផលស្រូវកាន់តែថយទៅៗ ។
- ចំណុចមួយទៀតដែលគួរឱ្យកត់សំគាល់ផងដែរ គឺឆ្នាំនេះ(២០១០)ធម្មជាតិមិនបានអំណោយផលមិនមានភ្លៀងដើមឆ្នាំធ្វើឱ្យពួកគាត់មានការព្រួយបារម្ភអំពីដំណាំរបស់ពួកគាត់ពិសេសការធ្វើស្រែ ។ល ។
- ចំណែកឯបញ្ហាសុខភាពក៏នៅតែជាបញ្ហាចោទមួយដ៏សំខាន់ ដែលប្រជាជននៅតំបន់នេះកំពុងតែប្រឈមមុខដោយសារសេវាសុខភាពនៅមានកំរិតទាបនៅឡើយ ។ ក្នុងករណីមានសមាជិកណាម្នាក់ធ្លាក់ខ្លួនឈឺធ្ងន់ធ្ងរ ដែលសេវាសុខភាពតាមមូលដ្ឋានមិនមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ ទើបតំរូវឱ្យពួកគាត់បង្ខំចិត្តបញ្ជូនទៅមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តកំពង់ធំហើយទន្ទឹមនឹងនោះដែរ ដើម្បីដោះស្រាយរាល់វិបត្តិទាំងនោះ ពួកគាត់បានប្រើគ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់ទៅតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន ដូចជាៈ ខ្ចីបុលស្រូវពីអ្នកដទៃ ដាក់ស្រែបញ្ចាំ ចងការប្រាក់ លក់ស្រូវអង្ករ លក់គោ ក្របីជាដើម ។ ទាំងនេះជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយ ដើម្បីដោះទ័លនៅពេលដែលជួបប្រទះនូវវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចក្នុងគ្រួសារ ។

សហគមន៍ព្រៃឈើ

២១៨. ការសិក្សាបានបង្ហាញអោយឃើញថា នៅក្នុងតំបន់ដែលក្រុមហ៊ុនស្នើសុំនេះមិនមានការពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងព្រៃសហគមន៍ ។ ព្រោះដីនេះជាដីស្ថិតនៅក្នុងតំនបន់ដែនជំរកសត្វព្រៃបឹងពែរ តែពួកគាត់បានប្រាប់ថា

Draft

មានពាក់ព័ន្ធ នឹងប្រភពប្រើប្រាសទឹករបស់គាត់ក្នុងការធ្វើស្រែ ពិសេសនៅតំបន់ទ្រនាប់មាត់អូរត្រូវបានក្រុមហ៊ុនឈូសឆាយអស់ធ្វើឱ្យក្រខ្វក់ដល់ប្រភពទឹកទាំងនោះ សំរាប់ប្រើប្រាស់និងសត្វពាហនៈផឹក។ ស្នើសុំឱ្យមានការរក្សាទុកតំបន់មាត់ដំបូកជ្រាបដើម្បីធ្វើការអភិរក្សជីវចំរុះ និងរក្សាទុកសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់ប្រជាពលរដ្ឋទូទាំងឃុំប្រើប្រាស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅរដូវប្រាំង។

តំបន់គ្រប់គ្រងពិសេស

២១៩. តាមការសាកសួរលោកមេឃុំ និងស្មៀន បានមានប្រសាសន៍ថា នៅក្នុងឃុំនេះពុំមានតំបន់គ្រប់គ្រងពិសេសដូចជាៈ តំបន់ព្រៃអារក្សស្ថិតនៅតំបន់ដែលក្រុមហ៊ុនស្នើសុំនោះទេតែមានដើមច្បោះជំររបស់ប្រជាជននៅទីនោះជាច្រើន។

ហេតុប៉ះពាល់នៃការអនុវត្តគំរោងកសិ-ឧស្សាហកម្មទៅលើជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍ និងការទទួលយករបស់មូលដ្ឋានចំពោះគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ ៖

យោងលើលទ្ធផលនៃការសិក្សាពិគ្រោះយោបល់ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំខេត្ត ស្រុក មន្ទីរ ឃុំ ភូមិ ដែលពាក់ព័ន្ធបានបង្ហាញថាៈ

២២០. ថ្នាក់ដឹកនាំខេត្ត ស្រុក មន្ទីរ/ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធៈ ក្នុងករណីដែលរាជរដ្ឋាភិបាលធ្វើការប្រទានសិទ្ធិអោយក្រុមហ៊ុនធ្វើការវិនិយោគលើដំណាំកសិឧស្សាហកម្ម នោះនឹងនាំមកនូវផលប្រយោជន៍ពហុវិជ្ជមានច្រើនយ៉ាងទាំងលើវិស័យសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងបរិស្ថាន។ ទោះបីជាពួកគាត់មិនអាចផ្តល់ពត៌មានលំអិតពាក់ព័ន្ធ និងផលប្រយោជន៍ទាំងនេះក្តី តែពួកគាត់បានសំដែងសេចក្តីបារម្ភអំពីការធ្លាក់ចុះ និងបន្តបាត់បង់ធនធានព្រៃឈើដោយសារការទន្ទ្រានយកដីធ្លីធ្វើកម្មសិទ្ធិតាមគ្រប់រូបភាពតូចធំ និងសកម្មភាពប្រមូលផលព្រៃឈើដែលបាននឹងកំពុងបន្តយ៉ាងអនាធិបតេយ្យក្នុងរូបភាពឆ្នក់លួចលាក់។

២២១. ជាការពិតណាស់ដែលថាការអភិវឌ្ឍន៍តែងតែមានចំនុចអវិជ្ជមាន និងការខ្វែងគំនិតគ្នារវាងវិនិយោគិនជាមួយអាជ្ញាធរ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ឬរវាងវិនិយោគិននិងអាជ្ញាធរ ជាមួយអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ទៅលើផលប្រយោជន៍រួមមួយដែលទាំងអស់គ្នាមានសិទ្ធិក្នុងការទទួលបាន ប៉ុន្តែទិសដៅនិងគោលបំណងរួមរបស់ពួកយើង គឺសំដៅធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីទទួលបាននូវការអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជាមួយដែលធានាបាននូវកំណើន និងការអភិវឌ្ឍន៍ជាពិសេសសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលក្នុងនោះត្រូវពង្រឹងនិងលើកកំពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌមួយដែលមានលក្ខណៈអាចទទួលយកបានទាំងផ្នែកសង្គម-បរិស្ថាន និងមានប្រសិទ្ធិភាពសេដ្ឋកិច្ច។

២២២. បន្ទាប់ពីមានការជួបប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រជាជនទាំងអស់រួចមក លទ្ធផលបានបង្ហាញអោយឃើញថា ប្រជាជននៅក្នុងឃុំសាគ្រាម ភូមិសំបូរ ភូមិ អន្លង់ក្រាញ់ ភូមិ កោះសំរោង ភូមិស្រែក្រសាំង ភូមិខ្ទមមន ភូមិសាគ្រាម ភូមិផ្ទះដើម ភូមិត្រពាំងឫស្សី (**រូបភាពក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ៨-៣**) មួយចំនួនមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ នឹងទទួលយកគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្ម លើដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចរបស់ក្រុមហ៊ុន ហើយមួយចំនួន ទៀតមិនព្រមទទួលយកការអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុនឡើយ ពួកគាត់គិតថាវានឹងបាត់បង់ផល-អនុផលព្រៃឈើ ដែលគាត់ធ្លាប់ទទួលពីមុនមក។ ចំពោះប្រជាជន ដែលទទួលយកការអភិវឌ្ឍន៍នោះពួកគាត់បានសំណូមពរធ្វើយ៉ាងណាកុំអោយបាត់បង់ឬ ប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៏ប្រជាពលរដ្ឋហើយរក្សាព្រៃដែនបំរុងសម្រាប់គោក្របី ព្រៃបំរុងទុកសម្រាប់កូនចៅជំនាន់ក្រោយរបស់ពួកគាត់ និងជួយធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍និងជាពិសេសដីព្រៃនៅតាមតំបន់ទ្រនាប់មាត់អូរ។

២២៣. ក្នុងឱកាសចូលរួមពិគ្រោះយោបល់ បងប្អូនតំណាងអោយប្រជាជនក្នុងសហគមន៏ទាំងមូល បានមានមតិ និងសំណូមពរដូចខាងក្រោមៈ

- លោក **ណត អឿន** មេឃុំសាគ្រាមៈ ចំពោះក្រុមហ៊ុនមានបំណងចូលមកអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់យើងខ្ញុំនេះមានការត្រេកអរណាស់ តែសុំធ្វើយ៉ាងណាដោះស្រាយចំពោះបញ្ហាពាក់ពន្ធ័ជាមួយប្រជាជន ដូចជាដីស្រែចំការ(ស្វាយចន្ទីដែលគាត់កំពុងប្រមូលផល ក្រុមហ៊ុនត្រូវធ្វើការដោះស្រាយឱ្យបានស្រេចបាច់មុននឹងធ្វើការឈូសឆាយ) តែអ្វីដែលនៅសេសសល់ គឺប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកនិងប្រភពទឹកសំរាប់ប្រើប្រាស់ធ្វើស្រែ(មានដីស្រែរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួននៅតាមមាត់អូរនឹងតាមត្រពាំង ប្រភពទឹកអូរត្រពាំងទាំងនោះសំរាប់គោក្របីផឹកនៅរដូវប្រាំង។ ជាសំណូមពរ សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការដោះស្រាយជាមួយប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានសមស្រប សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនឈូសឆាយឃ្លាតពីព្រំ ស្រែត្រពាំង ឬអូរ យ៉ាងហោចណាស់ឱ្យបានចំងាយ៥០-១០០ម៉ែត្រពីប្រពន្ធ័ផ្លូវទឹកទាំងនោះ នឹងមិនត្រូវឈូសឈើទំលាក់ចូលក្នុងប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកទាំងនោះឡើយ ពិសេសមិនត្រូវឈូសទំលាក់ចូលទៅក្នុងស្រែរបស់ពួកគាត់។ សុំឱ្យសង់សាលារៀនប៉ុស្តិ៍សុខភាព អណ្តូងទឹកស្អាត ហើយជាចុងក្រោយសុំធ្វើយ៉ាងណាគិតគូរពីសុខភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងតំបន់នេះឱ្យបានច្រើនផង ព្រោះជាតំបន់ងាយរងគ្រោះដោយសារការប្រើប្រាស់ទឹក ពីប្រភពមិនស្អាតមានគ្រួសារខ្លះពួកគាត់ប្រើប្រាស់ប្រភពទឹកពីបឹងត្រពាំងទាំងនោះប្រចាំថ្ងៃ(ទាំងសត្វ និងមនុស្ស)។
- លោក **សួរ តេង** ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ : ចំពោះការស្នើសុំដីសម្បទាន ដែលក្រុមហ៊ុនកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ប៉ះពាល់ដីស្រែចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ពិសេសចំការស្វាយចន្ទី សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនដោះស្រាយដី ស្រែចំការនោះឱ្យរួចរាល់អស់ហើយមុននិងឈូសឆាយ។ សំណូមពរសុំឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយធ្វើផ្លូវឱ្យបានស្អាត ហើយ

Draft

ក្រុមហ៊ុនកុំឈូសយកឈើទៅទំលាក់ក្នុងប្រព័ន្ធអូរធ្វើឱ្យកកស្ទះ និងក្រខ្វក់ ទឹកពិបាកប្រើប្រាស់និងគោក្របីផឹក។

- **ចាស់ទុំក្នុងស្រុក:** ក្រោយពីបានស្តាប់ការបកស្រាយរបស់ក្រុមការងារសម្របសម្រួលមក ឃើញថាការផ្តល់ដីសម្បទានទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍មានរយៈពេលវែងរហូតដល់ទៅ៨០ឆ្នាំ ហើយទំហំនឹងទីតាំងដីនេះគឺឃើញថានៅគៀកជិតនឹងភូមិដ្ឋានរបស់យើងដែរ បើពិនិត្យទៅតាមទីតាំងនៅក្នុងផែនទីដែលបង្ហាញ ឃើញថាមានចំងាយប្រមាណជាង២គម.ភាគខាងលិច ពីភូមិវាលថ្នល់ប៉ុណ្ណោះ ដូចនេះឃើញថាជិតភូមិគួរសមដែរ ហើយដែលនៅទីតាំងនោះផងដែរ អាចមានចំការស្វាយចន្ទីរបស់អ្នកភូមិយើងមួយចំនួនច្រើន ហើយនៅក្នុងព្រៃផុតពី២គម.ទៅនោះសុទ្ធសឹងតែដើមច្បោះជ័ររបស់ប្រជាជនយើងនៅទីនេះ ដែលទីតាំងនោះជាទីតាំងឆ្នាំងបាយរបស់អ្នកភូមិយើង ដែលប្រជាជនយើង នៅទីនេះគឺពឹងផ្អែកទៅលើប្រាក់ចំណូលពីតំបន់ព្រៃទាំងនោះហើយ បើមិនជឿក្រុមការងារអាចចូលទៅក្នុងទីតាំងនោះ នឹងឃើញជាក់ស្តែងថាមានមែនដូចដែលខ្ញុំថាឬក៏មិនមែន និយាយជារួមទៅ ប្រជាជនយើងនៅទីនេះធ្វើស្រែបានផលតិចតួចណាស់ ហើយការធ្វើស្រែនេះទៀតសោតគឺសំរាប់តែហូបចុកប៉ុណ្ណោះគ្មានការលក់ដូរអីទេ ជួនកាលស្រូវហូបមិនគ្រាប់ ទិញអង្ករហូបពី៦-៧ខែទៀតផង ដូចនេះលុយដែលយកទៅទិញស្បៀងទាំងនោះគឺសុទ្ធតែចេញមកពីព្រៃ ក្នុងតំបន់ដែលក្រុមហ៊ុនកំពុងស្នើរសុំ នឹងហើយចុះបើក្រុមហ៊ុនឈូសឆាយអស់ តើជីវភាពរបស់ប្រជាជននៅតំបន់នេះ វំពឹងទៅលើអ្វីវិញ ចំពោះអ្នកមានជីវៈភាពធូរធារ ឬគ្រាន់បើនោះមិនជាបញ្ហាអ្វីធ្ងន់ធ្ងរប៉ុន្មាននោះទេ អាចទប់ទល់បាន ចុះអ្នកដែលទីទ័លក្រវិញ ពួកគាត់រំពឹងទៅលើអ្វីវិញបើក្តីសង្ឃឹមរបស់គាត់គឺផ្តោតទៅលើព្រៃទាំងអស់នោះ ដូច្នេះបើអស់ព្រៃនោះទៅគឺមានន័យថាចប់(ដាច់ពោះ) ខ្ញុំនិយាយនេះមិនមែនមានបំណងជំទាស់ក្នុងការផ្តល់ដីទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនដើម្បីធ្វើការវិនិយោគ និងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលជាចក្ខុវិស័យមួយធ្វើឱ្យមានការរីកចំរើនដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិនោះទេ គឺសុំគាំទ្រចំពោះគំរោងផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចតែសុំធ្វើយ៉ាងណាគិតដល់បញ្ហាជីវភាពប្រជាជនខ្សត់ខ្សោយនៅចំពោះមុខជាមុនសិន។ ដូចនេះជាយោបល់របស់ខ្ញុំសុំសំណូមពរថា ការផ្តល់ដីសម្បទាននេះគួរឃ្លាតឆ្ងាយពីភូមិបន្តិច ដែលយ៉ាងហោចណាស់ក៏មានចំងាយពីភូមិរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់នេះ៤-៥គម.ពីភូមិដែរ ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ចុងកាត់មាត់ញបគឺមានមុខរបរបីសំខាន់គឺ: (១)-ការធ្វើស្រែ-ចំការ (២)-ការចិញ្ចឹមសត្វ (៣)ការអាស្រ័យផល-អនុផលព្រៃឈើ (កាប់ឈើ រកជ័រ បោចវល្លិ៍ បោចផ្តៅ) នឹងសុំឱ្យជួយថែរក្សានូវតំបន់ប្រភពទឹក ដូចជាអូរ ប្រលាយ បឹងត្រពាំងជាដើម ជៀសវាងធ្វើឱ្យទឹកនៅតំបន់នេះក្រខ្វក់ និងមានជាតិពុលជាដើម ។ល។

- លោក **យុត ឃាត** មេភូមិវាលថ្នល់ : សូមឯកភាពចំពោះមតិចូលរួមយោបល់របស់លោកតាអាដែលជាចាស់ទុំម្នាក់នៅក្នុងស្រុករបស់យើងនេះ ព្រោជាការពិតណាស់នៅតំបន់យើង នេះតាំងពីណាពីណីមក យើងមានមុខរបរទំលាប់៣យ៉ាងដូចដែលលោកតាអាចារ្យបានរៀបរាប់អញ្ចឹង(១)-ការធ្វើស្រែ-ចំការ (២)ការចិញ្ចឹមសត្វ (៣)ការអាស្រ័យផល-អនុផលព្រៃឈើ (កាប់ឈើ រកជ័រ បោចវល្លិ៍ បោចផ្តៅ) ដូចនេះបើក្រុមហ៊ុនចូលមកអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់យើងខ្ញុំនេះ សុំធ្វើយ៉ាងណាដោះស្រាយឱ្យបានស្អាតជាមួយប្រជាពលរដ្ឋជាមុនសិន មុននឹងធ្វើការឈូសឆាយ ព្រោះបើដូចដែលក្រុមការងារបានលើកផែនទីបង្ហាញឃើញថា មានចំការចន្ទីនិងដើម្បីច្បោះជ័ររបស់ប្រជាជនច្រើនណាស់នៅក្នុងនោះ ដូចនេះសំណូមពរសុំឱ្យធ្វើការកាត់ចេញនូវផ្ទៃដីពាក់ព័ន្ធឱ្យប្រជាពលរដ្ឋវិញ ហើយបើធ្វើបានទៅតាមសំណូមពរទាំងនេះមែន គឺប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនេះមានការត្រេកអរយ៉ាងខ្លាំងនឹងដឹងគុណជានិច្ចហើយក៏សុំគាំទ្រទាំងស្រុងចំពោះគំរោងផ្តល់ដីសម្បទាននេះ ព្រោះគំរោងនេះធ្វើឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ប្រែប្រួលទៅជាល្អប្រសើរ ហើយជាតិក៏ទទួលបានចំណេញពីការវិនិយោគនេះ ហើយប្រជាជនមានការងារធ្វើ មិនចាំបាច់ធ្វើចំណាកស្រុកទៅរកការងារធ្វើនៅខាងក្រៅ។ សំណូមពរសូមឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការដោះស្រាយជាមួយប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានសមស្រប ហើយសុំឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយធ្វើផ្លូវ សង់សាលារៀន ប៉ុស្តិ៍សុខភាព អណ្តូងទឹកស្អាត។
- **មតិយោបល់សរុបរបស់ប្រជាជនដែលបានចូលរួមក្នុងរយៈពេលពិគ្រោះយោបល់** : ពួកគាត់មិនចង់ឱ្យមានក្រុមហ៊ុនចូលមកអភិវឌ្ឍន៍ទេ ពីព្រោះពួកគាត់ខ្លាចបាត់បង់ដីស្រែចំការ ព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ ហើយនៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនចូលមក គេឈូសឆាយដីព្រំហ៊ុំព័ទ្ធជិតរួចជីកប្រឡាយជុំវិញធ្វើឱ្យគោក្របីរបស់ពួកគាត់ធ្លាក់ចូលស្លាប់។ ជាពិសេសទៅទៀតនោះ កូនចៅគាត់ជំនាន់ក្រោយលែងស្គាល់សត្វលែងស្គាល់ឈើធ្វើផ្ទះ និងដីចំការស្រែ ដីលំនៅដ្ឋានទៀតហើយ។ តែផ្ទុយទៅវិញ បើក្រុមហ៊ុនគោរពតាមនូវអ្វីដែលពួកគាត់ទាមទារ ហើយមិនប៉ះពាល់ ដល់ដីស្រែចំការ ដើមជ័ររបស់ពួកគាត់នោះគឺពួកគាត់សុំគាំទ្រនឹងសន្យាចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ធ្វើជាដៃគូជាមួយក្រុមហ៊ុន ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍នៅតំបន់នេះនឹងធ្វើជាគំរូបង្អួតទៅទៅដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ដទៃទៀត ឱ្យចូលរួមសហការ ជាមួយក្រុមហ៊ុនដើម្បីជួយអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិឱ្យមានការរីកចំរើនទៅថ្ងៃអនាគត។

Draft